

Nieuw Leven

Kruidenierszaak 'Nieuw Leven' zit aan de Prinsengracht 392. Jan van Beek (61) was 19 toen hij zijn vader ging helpen in de winkel. Het gezin met negen kinderen woonde achter en boven de winkel. Buurtbewoners beloonden zijn inzet met een lobby voor een lintje, eind april kreeg hij het uitgereikt door de burgemeester.

TEKST EN FOTO ANNA KROON

Elke dinsdagmiddag is de winkel van Jan van Beek gesloten. "Dat is nog echt iets van vroeger. Toen had elke middenstander een eigen middag vrij, ik heb er altijd aan vastgehouden." Het feit dat de winkel gesloten is, weerhoudt Ton - vaste klant en goede vriend - er niet van om even aan te belen omdat hij sigaren nodig heeft. Jan: "Als ik er nu niet zou zijn, had hij er toch in gekund, hij heeft de sleutel en zou het even opgeschreven hebben: 'Ton, sigaren, 7 euro.' Dit is een witte buurt, daarom kan ik de winkel makkelijk even achterlaten in handen van een klant. Collega's die in andere buurten een zaak hebben, kijken daar vreemd van op." Even later, als we beneden in de winkel zijn, steekt een andere klant haar hoofd om de hoek en roept: "Jan, je krijgt nog 100 euro van me." De transactie wordt afgesloten met een kus. Zijn goedmoedige omgang wordt dit jaar beloond met een lintje. Van Beek krijgt tranen in zijn ogen als hij dit vertelt: "Mijn trouwe klanten hebben ervoor gezorgd. Toen ik vijftig werd hadden ze ook al een grote surprise party voor me georganiseerd in de Krakeling. Aan de ene kant vind ik het geweldig, aan de andere kant houd ik er niet van om zo vol in de belangstelling te staan. En bovendien: voor het werk dat ik doe hoef je toch geen lintje te krijgen?"

"Ik ben in de winkel gekomen toen ik 19 was. Ik had geen andere ambities en het leek me wel leuk. En dat is het ook, de contacten, de klanten. Eigenlijk zijn het geen klanten meer, maar bijna vrienden. Ik ken ook meer mensen bij de voornaam dan bij de achternaam. Een kleine winkelier is voor de sociale samenhang en controle in een buurt heel belangrijk. Als dat wegvalt, komt er vaak rottigheid. De mensen komen elkaar hier tegen. Als ik stop met de winkel komt er geen andere voor in de plaats en dat is voor een hele hoop mensen toch een gemis. Hier maak je een praatje, hier hoor je nog eens wat van de buurt."

"In 1946 heeft mijn vader de winkel overgenomen van een man die helemaal geen klanten meer over had. Dat kwam doordat hij een beetje sympathiseerde met de NSB. De zaak moest dus nieuw leven worden ingeblazen. Mijn vader kon het overnemen voor het astronomische bedrag van achtduizend gulden, dat ging alleen over de inventaris, het pand is gehuurd. Wij woonden met negen kinderen en pa en ma op de tussenverdieping. Vanuit het zogenaamde dagverblijf heb je een mooi zicht op de kleine winkel. De eerste verdieping, waar ik nu woon, is er op een gegeven moment bij gekomen. Het was wel fijn dat we toen meer ruimte kregen." Van Beek laat de kleine en donkere ruimtes zien en schetst hoe hutjemutje de bedden stonden. "Toch maakten we sinterklaassurprises en hielden dat voor elkaar verborgen." De huiskamer is hoogstens 20 vierkante meter. "Al mijn herinneringen liggen hier. Ik zou niet weten hoe het is om te verhuizen. Gelukkig kan ik hier blijven

wonen als ik de zaak sluit. Het was fantastisch om hier op te groeien, we speelden altijd op straat. Dat kon toen nog." Grote delen van het huis en van de winkel zijn nog authentiek. Jan wijst op glazen vitrine op de toonbank: "Dit is uit 1928. Ik heb er wel eens aan gedacht het te veranderen, maar dan gaat toch het karakter van de winkel verloren. Kijk dat opbouwte hier is wel gammel, maar mijn moeder heeft het nog bekleed..."

"Ik roep al vijf jaar dat ik ga stoppen. Nu ben ik nog fit, en ik kan stoppen als ik dat wil. En de klandizie loopt terug, dankzij de toeristen kan ik het nog redden." ■